

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došlo preko Trsta)

SUSA JE V SLOVENIJI na pravila veliko škodo. Pšenica je na splošno slabo obrodlila. Tudi sena je razmeroma malo. Zato se ljudstvo upravičeno boji, da bo prihodnje pomlad še večje stradanje kakor je bilo letošnje.

V VOJVODINI IN SEVERNI SRBIJI pa je bila pšenica prav dobra. Če bi iz teh krajev prišlo dovolj žita na Slovensko, bi se mogli izogniti hujšim posledicam, seveda pri boljši upravi, kakor jo ima nesrečna nova Jugoslavija, kjer se še vedno pozna, da so slovenski kraji zapostavljeni.

ZADOVOLJIVA S A D N A LETINA. — Sadna letina je v glavnem na Slovenskem dobra. Kmetje tudi skušajo čim več sadja nasušiti za zimske dni.

PRISILNI ODKUP ŽITA. — Od 1. avgusta naprej razburja vso Slovenijo nasilni odkup žita. Kmete razburja, ker morajo oddajati kljub slabim letini, kar bi sami nujno potrebovali za primerno prehrano, mešane pa razburja komunistično časopisje, ki dan za dnem pripoveduje, da se mora vse, kar pride pod odkup pobrati do

zadnjega zrna. Za podkrepitev svojih zahtev prinašajo vladni listi (in ne pozabimo, da drugačnih v Jugoslaviji ne sme biti) zglede kmetov iz raznih krajev, ki da so hoteli državo goljufati z zatajitvijo svojega pridelka. Pri tem se bo marsikdo spomnil opisov, kako se je pred leti ruski kmet branil takim oddajam in kako so resnično potem cele vasi stradale, da tudi izumirale. Toda ruski boljševizem je poglaval vse kmete, ki so svoje skrivali pred državo, v Sibirijo.

OVADUHI. — Sedaj pridejo posebno do veljave ovaduhi, ki so jih vzgajali komunisti po vaseh. Mladina, ki jo vzgajajo proti staršem, ovaja svoje roditelje, da so skrili kje kako žito. Ovajajo dalje komunistični terenci in razni plačani ovaduhi Ozne. Komunisti bo vzgajali na Slovenskem ovaduštvo, ki ga doslej narod ni poznal. S tem pa medsebojno nezaupanje in sovražstvo. To je vzgoja "ljudstva" v komunistični državi. Vse ljudske medsebojne vezi se trgajo v takem sistemu. Sosed postane sosedu sovražnik. Le eno potem še veže ljudi

(Nadaljevanje na 3. strani)

Jugoslavija je povabila šest Amerikancev, naj pregledajo položaj

New York. — Jugoslavija je povabila šest prominentnih Amerikancev, naj se pridejo na lice mesta prepričati, če je kaj resnice na tem, da Jugoslavija ogroža Grčijo.

Jugoslovanski poslanik Kosanović je povabil sledeče Amerikance: James Byrnesa, bivšega državnega tajnika; Henryja Morgenthaua, bivšega zakladniškega tajnika; Harolda Stassea, kandidata za predsednika; Dr. Harry Fosdicka, John Guntherja in Hanson Baldwin.

(Značilno je, da Jugoslavija sama izbira osebe, ki naj pridejo pogledat položaj! Zakaj ne reče, naj ameriška vlada sama izbere take izvidnike? In zakaj se tako brani, da bi Zveza narodov poslala svojo komisijo na lice mesta?)

Tito dolži Ameriko, da je na čelu fašizma

Belgrad. — Maršal Tito je rekel, da morajo "popularni fronti" po vsem svetu stati strnjeno vrst proti fašizmu, katerega goji mednarodna reakcija, na čelu ji ameriški monopol in kapital.

Tito je izjavil, da mednarodna reakcija ponavlja svojo prejšnjo vlogo, ki prinaša nazaj fašizem, ki se bo spremenil v napadalno silo.

Tito je direktno napadel ameriški sistem demokracije, ki obstoja iz dveh glavnih strank (demokratske in republikanske), ki je orodje, s katerim pridejo kapitalisti do svojih ciljev.

Albanija je obsodila 16 oseb

Tirana. — Albanske oblasti so obsodile na smrt 16 oseb, katere so obdržali vohunstva za Zed. države in Anglijo.

Rusi dolžijo Ameriko, da hoče razbiti zvezo narodov

Delegat Gromikov pravi, da je ameriška pomoč Grčiji obsodbe vredna

New York. — Ruski delegat Andrej Gromikov je obdržal Zed. države, da se poslužuje grškega vprašanja z namenom, da vzamejo Zvezi narodov vpliv. Gromikov je govoril eno uro in 6 minut pred političnim odsekom skupščine. Nato je predložil resolucijo, v kateri se polaga vso odgovornost za homatije na Grškem na rame grški vladi. Dalje resolucija obsoja vsako intervencijo tujih sil v Grčiji, svetuje odpoklice vseh tujih čet ter da se postavi komisija Zveze narodov, ki bi nadzorovala ekonomsko pomoč Grčiji.

Gromikov je povedal, da mu je znano iz zanesljivih virov, da bodo imele Zed. države v kratkem na Grškem do 18.000 vojaških instruktorjev. Izjavil je, da ameriška resolucija, ki obtožuje Jugoslavijo, Bolgarijo in Albanijo, da so zakrivila nemire na Balkanu, ne temelji na dejstvih.

Poljska delegacija je pa apelirala na Zvezo narodov, naj obsodi Marshallov načrt za obnovo Evrope ter da naj vse države, ki so članice v tej zvezi, obsodijo vsako sodelovanje, ako ne pride program direktno iz Zveze narodov.

Stassen obsoja delavce, ki piketirajo Tafta

Mitchell, S. D. — Harold Stassen je apeliral na predsednika Trumanu, naj javno obsodi piketiranje delavskih uni, ki skušajo preprečiti senatorju Taftu vstop v razne dvorane. Stassen pravi, da ima vsak Amerikane pravico do govora

Anglija hoče oditi iz Palestine, ki naj jo varje Zveza narodov

Anglija hoče dati iz rok mandat nad Sveto deželo po 25 letih

New York. — Velika Britanija je obvestila Zvezo narodov, da se je odločila dati iz rok mandata nad Palestino, ki ga je imela 25 let in da bo storila ne glede na to, kaj bo skupščina ukrenila glede Palestine.

Angleški kolonialni tajnik Jones je obvestil odsek za palestinsko vprašanje, ako ne bo našel rešitve v tem problemu, da se zadovolji tako Arabce kot Žide, da bo ostal ves problem na Zvezi narodov in ne več na Angliji. Izjavil pa je, da je Anglija pripravljena upravljati Palestino pod oblastjo Zveze narodov, če najde skupščina kak načrt, ki bi zadovoljil Arabce in Žide. Ako se pa ne bo našlo zadovoljivega izhoda, bo Anglija vzela svoje vojaštvo iz Palestine prav kmalu.

Toliko, da ni prišlo do vojne v Trstu, trdi ohijski kongresnik

Washington. — Kongresnik Thomas Jenkins iz države Ohio, je rekel, da se namen Titovih čet, zasesti svobodno tržaško državo, ni posrečilo samo radi tega, ker niso imeli Jugoslavlani dovolj poguma za ta korak. Ako bi bili to izvedli, je rekel Jenkins, bi bili danes že v tretji svetovni vojni.

Najprej je prišel do ameriških in angleških postojank nek jugoslovanski častnik, ki je rekel, da bo šlo jugoslovansko vojaštvo čez mejo na tržaško ozemlje, pa če tudi s silo. Poslali so ga nazaj z naročilom, da se bo vnela tretja svetovna vojna, če Jugoslavlani to izvedejo. O polnoči 15. sept. so res prišle proti meji jugoslovanske čete s topovi, toda ker se angleške in ameriške čete niso premaknile niti z las, se je jugoslovanska vojska obrnila zopet nazaj, zatrjuje kongresnik, ki trdi, da je Titovim četam v zadnjem trenutku vpade pogum.

Amerika hoče izločiti Bolgarijo in Albanijo od debate v skupščini

New York. — Zed. države so zahtevale v skupščini Zveze narodov, da se Albanijo in Bolgarijo ne pripusti k debati o balkanskem vprašanju, razen če vnaprej pristane na to, da bosta vzela na znanje zaključke skupščine.

Ruska delegacija se je takoj oglasila proti in zahtevala, da se Bolgarijo in Albanijo povabi k razpravi brez pridržka.

Obe ti državi, ki nista članice Zveze narodov, ne moreta biti zaslišani brez izrecnega povabila. Angleški minister McNeil je potegnil z ameriškim predlogom. Rekel je, da ni v navadi, da se koga pokliče pred sodišče in mu da na prosto voljo, če se podvrže zaključkom sodišča ali ne.

Dr. Krek je došel v Ameriko

V petek večer nas je veselo iznenadila brzojavka od Leona Zakrjaskaja iz New Yorka, da je na potu proti Clevelandu dr. Miha Krek; naj ga počakamo jutraj na postaji. Danes priobčujemo uvodnik v počast dr. Mihi Kreku ob njegovi 50-letnici. V soboto, na dan prihoda v Cleveland, je dosegel 50 let. Danes pa obhaja svoj god. Nismo mislili, ko smo pisali uvodnik, da ga bo sam čital tukaj v Clevelandu. Pred enim tednom niti sam ni vedel, da bo šel v Ameriko. V četrtak zjutraj je sedel v letalo na rimskem letališču in v soboto zjutraj je bil že med nami.

Dr. Miha Krek je izbran voditelj slovenskega naroda, naslednik dr. Kreka in dr. Korošca. Ko je Hitler napadel Jugoslavijo in je odšla vlada v tujino, da tam zastopa državo pri zaveznikih, so slovenski voditelji poslali iz dežele tudi dr. Kreka. Saj doma v ječi nacijev bi ne mogel ničesar storiti za svoj narod. Tako dela vsak narod, vsaka država, da ostanejo voditelji, po katerih vsak raznik najprej seže, če jih dobi v roke. Tudi Stalina so poslali na varno, ko se nemške horde ogrožale Moskvu.

Dr. Krek je bil silno deloven zunaj, najsi bo v vladi in zunaj. Zavezniki so ga priznali za legalnega zastopnika Slovencev in kot takega ga še danes priznajo. Tudi mi ga kot takega priznamo in priznali ga bomo; dokler si ne bodo Slovenci izbrali drugega.

Ne bomo danes ponavljali, kar smo v našem listu od časa do časa pisali, koliko je dr. Krek storil za svoj slovenski narod. To je odprta knjiga in vsak je lahko brai v nji. Rečemo samo toliko, da nas iskreno veselijo, da ga imamo tukaj v Ameriki, da nam bo povedal, kaj je z našimi begunci, kakšna je njih usoda in kaj jim obeta bodočnost, povedal še mnogo drugega, ker ve mnogo iz svojega opazovanja v raznih prestolnicah Evrope. Pa ne samo nam, to bo povedal vsem ameriškim Slovincem, saj ostane med nami dlje časa.

Prva taka prilika se nam bo nudila v sredo večer 1. oktobra. Ob 8 zvečer v sredo bo v dvorani pod cerkvijo sv. Vida sestanek, kamor ste vabljeni vsi. Tam bo dr. Krek povedal vse, kar ve o našem narodu, o naših beguncih, o svetovni politiki. Dr. Krek je imeniten govornik in pravi užitek je za človeka, ki posluša. Rad bo tudi odgovoril na vsako stavljeno vprašanje. Pridite torej v sredo večer ob 8, da slišite poslanca slovenskega naroda, res pravega poslanca, ne kakšnega samozvanca, ki se vzdržuje na oblasti samo s terorjem.

Vstopnine ne bo nobene in vsak, prav vsak je vabljen, da pride poslušat v sredo večer

Jugoslavija je vendar izpustila tri ameriške vojake iz ječe

Pravijo, da niso slabo ravnali z njimi, ko so jih imeli zaprte

Trst. — Trije ameriški vojaki, ki so jih jugoslovanske vojaške oblasti prijele zadnji pondeljek, so bili vrnjeni v soboto večer ameriškemu poveljstvu na tržaškem teritoriju. Vrnili so se na konjih, kakor jih je pograbil jugoslovanska patrulja ter jih odgnala v zapore v vasi Gorjane, pozneje pa prepeljala v Vipavo.

Vojaki so povedali, da so jih Jugoslavlani izpraševali samo dvakrat, da jim niso ničesar vzeli in da so dobro ravnali z njimi. Pritoževali so se samo radi sten.

Jugoslovanske oblasti so jih dolžile, da so vojaki prestopili mejo v tržaški državi in stopili na jugoslovanska tla, radi tega so jih prišli in odpeljali. Poročnik Van Atten, ki je takrat vodil patruljo in ki je bil eden izmed ugrabljenih pa trdi, da je bil takrat na tleh tržaške države, katero varjejo zavezniki.

Iz Gorjan so jih odpeljali v Vipavo, ker tam ni bilo hleva za konje. Z njimi je bil tudi njih pes "Tiny." Vojaki pri poveljstvu, da so dobivali prav tako hrano kot jugoslovanski vojaki: hleb kruha na dan, kisel zelje pomešan z močnikom, juho in kavo. Dali so jim tudi jugoslovanske cigarete, ki niso slabe, pravijo. Zjutraj, predno so jih izpustili, jih je vojaški brivec lepo obril in ostrigel, dobili so dva hleba kruha in dosti cigaret. Od Vipave do meje so jездili dve uri. Na mejo so prispeli ob 9:20 zvečer.

Titova vlada se je radi tega dogodka oprostila pri ameriškem poslaniku v Belgradu v petek ter obljubila, da bodo vojaki takoj izpuščeni.

Zaveznike vojaške oblasti poročajo, da so Jugoslavlani ugrabili na meji pet oseb in sicer so ugrabljeni italijanski policaji.

Šest grških vojakov na enega gerilca, pa še ne opravijo nič

Atene. — Ameriški kongresnik John Taber iz New Yorka, ki je član komisije, da pregleda na licu mesta, kako se razdeljuje ameriška pomoč Grčiji in Turčiji, je rekel, da mora grška armada pokazati kaj uspehov, predno more pričakovati nadaljnjo pomoč iz Amerike.

Grška vlada namerava namreč vprašati za nadaljnjih \$100.000,000 iz Amerike, da bi povisala armado. Poslanec Taber je rekel, da en ameriški policaj z lahkoto obvladuje dva bandita, na Grškem pride pa šest vojakov na vsakega gerilca, pa jim še niso kos. Zato, je izjavil Taber, mora grška armada pokazati nekaj življenja, predno more računati na ponovno pomoč iz Amerike.

predstavnik slovenskega naroda iz stare domovine.

NOVI GROBOVI

Mary Mulec

Po daljši bolezni je umrla na svojem domu Mary Mulec, roj. Skodlar, sestra 38 let, stanujoča na 6601 Bonna Ave. Rojena je bila v Clevelandu. Bila je članica društva sv. Janeza Krstnika št. 37 ABZ in Lipe št. 129 SNPJ.

Tukaj zapuša žalujočega soproga Antona, sina Roberta in Donald, hčer Mary Ann, očeta Franka Skodlar, brata Franka in Edwarda ter sestro Frances. Mati Mary ji je umrla pred dvema letoma. Pogreb bo v sredo zjutraj ob 9:15 iz Zakrjaskovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo.

Mary Videtič

Včeraj popoldne ob 1 je umrla v Woman's bolnišnici Mary Videtič, roj. Kovarič, stara 72 let. Stanovala je na 696 E. 160 St. Doma je bila iz št. Ruperta na Dolenjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 17 leti. Tukaj zapuša žalujoče otroke: Victorja, Alberta in Edwarda, sestro Rose Koporc in brata Johna, v stari domovini pa sina Rudolfa in hčer Miroslavo.

Pogreb bo v sredo zjutraj ob 8:45 iz Svetkovega pogrebnega zavoda v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 in na Kalvarijo.

Frank Yager

Včeraj zjutraj je po dolgi bolezni umrl Frank Yager, star 75 let, stanujoč na 22901 Charndon Rd., Euclid, O. Tukaj zapuša soproga Jennie roj. Galjot, 4 otroke: Franka, Mrs. Jennie Klopek v St. Louis, Mo., Charlesa in Mrs. Mary Weise, 6 vnukov in več sorodnikov. Rojen je bil na Trati pri št. Vidu nad Ljubljano, kjer zapuša sestro Franciško in več sorodnikov. Tukaj je bival 44 let.

Pogreb bo v sredo zjutraj ob 9:45 iz Zeletovega pogrebnega zavoda na St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob 10:30 in na Kalvarijo.

Fred Roitz

V petek zjutraj je umrl v Mestni bolnišnici Fred Roitz, star 24 let. Stanoval je na 6209 Dibble Ave. Zapuša ženo June, očeta Louisa na 1567 E. 45 St. in brata Henryja. Mati Mary mu je umrla leta 1940. Pogreb je danes zjutraj ob 9:30 v cerkev Brezmadž. Spočetja in na Kalvarijo pod vodstvom pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi.

Jos. R. Klanac

Včeraj zjutraj je umrl Jos. R. Klanac, star 19 let, stanujoč na 1981 W. 61 St. Umrl je na poškodbah, ki jih je dobil od električnega toka pri čiščenju nekega poslopja. Zapuša starše Joseph in Zora, sestro Mrs. Stanley Turk, brate Johna, Emila, Roberta, Franka, Rudita in Roya. Bil je veteran 2. svetovne vojne. Pogreb bo v sredo zjutraj ob 9:30 iz Golubovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Pavla na 40. cesti.

Louis Papeš

Danes zjutraj ob 5 je umrl v Woman's bolnišnici Louis Papeš, star 70 let, stanujoč na 6208 Edna Ave. Pogreb ima v oskrbi Zakrjaskov pogrebni zavod. Čas pogreba in drugo bomo poročali jutri.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Demonstracija nocoj. — Gospodinj, pojdite nocoj ob 7 v Grdinovo prodajalno s pohištvom, 6019 St. Clair Ave., kjer bodo razkazovali nove vrste modroce, katerih se ne prime ogenj, niti ne pušajo vode. Bolj udobne žimnice, da se telo odpočije, ni na trgu pravijo.

Sedma obletnica. — Jutri ob 8:30 bo darovana cerkvi sv. Vida maša za pokojno Johano Bajt v spomin 7. obletnice njene smrti.

Druga obletnica. — Jutri ob 7:15 bo darovana v cerkvi sv. iVda maša za pokojno Jennie Arko v spomin 2. obletnice njene smrti.

Prijazen obisk. — V spremstvu Mrs. Matt Zandara iz Glass Ave., sta obiskala naše uredništvo Mr. in Mrs. Frank Košak in hčerka Frances iz Chicaga. Prišli so na praznovanje srebrne poroke, ki sta jo v soboto praznovala Mr. in Mrs. John Dane iz 15614 Waterloo Rd. Mrs. Košak je sestra Johna Daneta. Čestitke!

Pozdravi iz Wisconsin. — Mrs. Margaret Zugel iz 316 E. 156 St. in Mrs. Frances Zugel iz 6308 Carl Ave., pozdravljata iz Rhinelander, Wisconsin. Kjer sta na obisku pri sestri. Prav dobro se imata, pišeta.

Vabilo na sejo. — Klub Ljubljana vabi članstvo na sejo jutri večer ob 7:30 v SDD na Recher Ave.

Zahvala za obiske. — Mrs. Mary Dolmovich iz Chicaga se želi prav iskreno zahvaliti vsem, ki so jo obiskovali v bolezni, za darovane cvetlice ter za vse drugo, kar so ji poklonili in darovali v bolezni.

Iz raznih naselbin

Willard, Wis. — V pondeljek 22. sept. je umrla Mrs. Mary Debevec. Zapuša žalujočega soproga Antona in več otrok. Rojena je bila v Ljainu, O. Pokopana je bila v petek 26. sept. ob 10 dop. iz cerkve Sv. Družine. Naj počiva v miru, preostaliim iskreno sožalje.

Chicago, Ill. — Fara sv. Stefana se kar pridno pripravlja na bazar, ki se bo vršil 10., 11. in 12. oktobra. Letošnji piknik je bil izvršen z najlepšim uspehom in upamo, da bo tudi ta bazar prekosil vse prejšnje. Na 5., 6. in 7. okt. bo pri sv. Stefanu 40-urna pobožnost. Kot slišimo bo pridigar, ki je nedavno iz Evrope, torej bo gotovo zanimivo. — Iz bolnišnice so se povrnila rojakinje: Mrs. Johana Pogalen in Mrs. S. Zabčič; zdaj se nahajata pod domačo oskrbo.

Star 91 let, je šel peš 25 milj

Littleton, N. H. — Charles Bishop, star 91 let, je šel peš 25 milj daleč obiskat svojega prijatelja Myron Notheya, ki je star 101 leto. Drug drugega sta spravevala, kako vendar živita, da sta dočkala tako lepo starost.

Bodite previdni, kadar greste preko ceste. Prekoračite ceto samo pri signalni luči!

Vsak naj stori jutri svojo državljansko dolžnost!

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEČ, Editor)
 6117 St. Clair Ave. Cleveland 8, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:
 Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti na leto \$6.00.
 Za Ameriko po pošti na leto \$6.00; za Cleveland in Kanado po pošti na leto \$5.50.
 Za Ameriko četrt leta \$3.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$3.25.
 Za Ameriko in okolice po razpisnih cenah: leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
 Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:
 United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$6.00 per year.
 U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$3.50 for 6 months.
 U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$2.25 for 3 months.
 Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
 Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 190 Mon., Sept. 29, 1947

Voditelji in voditeljstvo

(Ob petdesetletnici dr. Miha Kreka)

27. septembra je obhajal svojo petdesetletnico rojstva dr. Miha Krek, sedanjí voditelj slovenskega naroda. Spomnili so nas na ta jubilej slovenski begunci iz taborišča v Barletti, odkoder so nam poslali prepis čestitke, ki mu jo izroče v obliki diplome, okrašene z risbami umetnika begunca. Besedilo čestitke se glasi:

"Voditelju slovenskega naroda gospodu ministru dr. ju Mihi Kreku. Slovenska begunska skupina v Barletti (Bari), Italija, Vam pošilja priručne čestitke k Vašemu 50-letnemu življenjskemu jubileju. Hkrati Vam kot vodniku, ki v najtežavnejši zgodovinski dobi nesporno predstavlja pred zunanjim svetom ves naš narod, izraža najglobljejšo hvalečnost za vse Vaše neizmerno delo, ki ga na najbolj nesebičen način opravljate v blagor vsemu našemu narodu ves čas od 6. aprila 1941 po tragični smrti pokojnega dr. ja Franca Kulovca, narodnega vodje nepozabnega spomina, neomajno vdanost in zvestobo sedaj in tudi v času, ki utegne prinesiti še hujša bičanja našemu ljudstvu, ter popolno zaupanje v Vaše vodstveno delovanje za vedajoč se, da vodnik tako visoke moralne kakovosti, oprt na trdne verske in narodne osnove, nikdar ne more zgrešiti prave poti. Naši podpisani na tej izjavi pa naj obenem veljajo tudi kot naša slovesna prisega, da bomo strnjeni okrog svojega vodnika složno sodelovali z Vami, prepričani, da more le sloga med vsemi udi našega krvavečega naroda voditi do zmagovitega zaključka borbe s satanskim sovražnikom."

Veliko je trpljenje in težak je boj slovenstva proti vsiljenemu komunističnemu okupatorju. V trpljenju vzdrži in v boju zmaga le četa, ki zvesto drži skupaj in zaupa svojem svobodno izbranemu vodniku. Zato nas veseli ta povezanost slovenskih beguncev z njihovim voditeljem. Ze pred meseci smo imeli priložnost priobčiti izjavo beguncev iz Koroške, ki izražajo svoje zaupanje v Krekovo vodstvo. Pa tudi marsikako drugo pismo nam je že opisovalo zaupanje v njegovo nesebično delo. Naš list je vedno s sočutjem spremljal begunsko usodo in z vso odločnostjo pobijal totalitarne nasilstvo, ki danes tlači k tlom slovenski narod v starem kraju. Zato se z vso dušo pridružujemo čestitkam drugih Slovencev ob tem jubileju slovenskega voditelja. Radi naroda v stari domovini, ki danes sam ne more povedati svoje misli, radi beguncev, ki hodijo po tujem svetu svoj križ pot, radi enotnosti, ki je v težkih časih še toliko bolj potrebna, bomo vselej po svojih močeh podprli prizadevanja dr. Miha Kreka — v korist vsega naroda. Naj bo to zagotovilo naša čestitka.

Ko pišemo o tem jubileju, bi radi, da nas naši čitatelji prav razumejo. Z vso odločnostjo smo zmeraj zagovarjali način demokracije, kot jo pozna naša Amerika. Radi tega obsojamo tiste vrste voditeljstvo, ki ga poznajo totalitarci. Tam je v rokah voditelja združena vsa oblast in vsa moč. Vse je odvisno samo od njega. On je nezmisljiv in neodstavljen. Zanj ni več volitev, ampak k večjemu še plebiscit, kjer mora vse glasovati, kot je njegova volja. Taka sta bila Mussolini in Hitler, taka sta Stalin in Tito, taki so vsi diktatorji. Tako voditeljstvo je nasprotje vsake resnične demokracije. Resnična je rečenica, da noben človek ni dovolj moder in noben dovolj dober, da bi se mu poverila neomejena oblast. Vsi smo ubogi ljudje; tudi vsak voditelj. Vsi zmotljivi; tudi voditelj. Kaj tedaj ljudstvo vidi, da komu ne more več zaupati, mora biti odprta pot k svobodnim volitvam, da narod izbere novega vodnika. Pаметen voditelj s tem demokratskim procesom vedno računa. Ne velja to samo za najvišje predstavnike naroda, ampak za vsa vodilna mesta. V Ameriki je prišlo ob tem pojmovanju v navado, da iz službe odhajajoči čestita novemu zmagovalcu.

Na drugi strani pa je treba poudariti, da je nemogoča vsaka demokracija brez avtoritete. Kogar ljudstvo izbere, temu naj z zaupanjem sledi, dokler opravlja zaupano mu delo v človeški družbi. Seveda dobite v vsaki človeški skupnosti nasprotnike izvoljenih voditeljev. Celotno v dobri družini se včasih najde otrok, ki ne mara očeta in hodi svoja pota; navadno v svojo pogubo. Tembolj velja to v velikih družbah; in v političnih skupinah še tembolj. Kot se mora ljudski voditelj naslanjati na zaupanje ljudstva, tako mora na drugi strani računati, da bi vedno nekaj ljudi, ki niso moralno dovolj uravnoteženi, da bi mogli z drugimi sodelovati, posebno v težkih časih. Nekaj je v družbi vedno bolešno ambicioznih ljudi, ki hočejo hitro splezati po hrbtih drugih na vrh. Nekaj jih je vedno, ki mislijo, da ravno oni vse prav vedo in hodijo svojo pot — v škodo celoti. Pa jih je vedno tudi nekaj, ki v doseg svojega namena uporabljajo zahrbtna sredstva, laž in obrekovanje, samo da bi sebe zrinili v ospredje. Z vsem tem je treba tudi v demokraciji računati. Toda večina ljudstva vedno čuti, da je treba v družbi enotnosti in vodstva. Zato sledi izbranemu voditelju, katerega poštenost in poštenost poznajo.

Zapisali smo zgornje na splošno govorene besede, ker je treba, da v naših dneh tolikih zmed vsi jasno gledamo, v kakšnem voditeljstvu je rešitev demokracije.

Podčrtati bi hoteli še enkrat, kako Jugoslaviji vsiljeni režim sovraži Kreka. Ob vsaki sodni obravnavi (in teh v Sloveniji ne manjka) ponavljajo napade na njegovo osebo. Tako čitamo, kako "Slov. por." 24. jul. divja rekoč: "Izjave zaslišanih obtožencev znova in znova odkrivajo zločinsko mrežo, ki jo plete tako imenovani 'narodni drug' v Rimu z vojnim zločincem dr. Krekom na čelu." Na drugem mestu ta list pa zopet vprije: "o izdajalskem Krekovem početju, ki ga nemoteno nadaljuje pod okriljem okupacijskih oblasti iz taborišč v Italiji in v Avstriji." — Ti napadi so najboljši dokaz, da tudi komunisti vidijo v dr. Mihi Kreku moža, ki jim je nevaren. Nevar, ker je resnično slovensko ljudstvo v stari domovini za njim, ker je resnični narodni voditelj. Iz komunističnih izbruhov o izdajstvu govori sovraštvo. Dobro vedo, da je Krek pošten in ravno zato spoštovan. Tudi tisti, ki slede zgledu jugoslovanskih partizanov s svojimi napadi nanj, vedo, da mu ne morejo očitati nobene nepoštenosti. Globočine človeške hudobije so mnogokrat nerazumljive.

Ko čestitamo dr. Mihi Kreku k njegovi petdesetletnici nas veseli, da se drže slovenski begunci z zaupanjem svojega voditelja. Tako bo narod v stari domovini vedel, da je ves trpeči narod enoten in edin. To bo vsemu ljudstvu v veliko uteho v teh težkih urah preizkušnje. Če pa se najde morda tudi med begunci kak posameznik, ki bi rad hodil svoja pota, ostane pač le posameznik, ki je kot senca na sliki, da stopijo bistveni obrisi naslikanega bolj živo v ospredje.

Naj ob koncu izrazimo upanje in željo, da bi voditelja Slovencev stare domovine spoznali tudi ameriški Slovenci in da bi ga mogli kmalu pozdraviti v svoji sredi.

BESEDA IZ NARODA

Mirko Šušteršič:

G. ministru dr. Mihi Kreku ob 50 letnici njegovega rojstva

50 let

Se zdi Ti morda kot petdeset bežnih utripov srca? Kot petdeset dihov vetra spomladi, kot petdeset smehov rož na livadi? Morda pa v duši na skrivaj prestevas med njimi vrsto trpljenja postaj? Kam Ti gre cesta? Še naprej? Odpirajo morja sinje planjave, šire se obzorja v prečudne daljave; brez vseh mej in brez konca tja pod plamene južnega sonca. Mnogo gre bratov s Teboj.

Postali smo vsi brez doma mornarji, božje moči so naši krmarji skozi nevihte viharje in grom, dokler ne dospemo v večni svoj dom. Srečnejši dni vsi Ti želimo, za narod trpeči skupaj molimo,

da Bog bi mu skrajšal temne dni, da Tvojo vrnitev še doživi!

Lausche in Boyd

Cleveland, O. — Nehote nam uhajajo spomini na pretekle politične kampanje posebno pa na kampanjo, ki je bila lansko leto za ponovno izvolitev Franka J. Lauschea za guvernerja države Ohio. Premotili smo vse kandidate za mestnega zastopnika 32. varde in končno pronašli, da je edini kandidat, ki je odprto in v veliko vrnemo podpiral Lauschetovo izvolitev William Boyd, medtem ko so se drugi skrivali in sklicevali na strankino disciplino in služili raje onim, ki so delali za Lauschetov poraz. Njim ni bil Lausche, Slovenec, čeprav je ob njem rastele narodni ponos, bil jim je navaden politikaš, brez barve in perja, upornik, ki ni hotel slediti ukazom samopostavljenim političnim eksponentom in človek, ki ni vreden ponovne izvolitve v guvernerski urad. Tem lokalnim politikam se bifa skleda le če več, kakor pa ves narodni ponos in več, kakor ves narodni življenj. Kar je pred letom dni Lausche iskal pri našem narodu, letos to iščejo oni, ki so ga lansko leto zatajili — glasov milih Slovencev. Sodimo jih po njih delu — sedaj je čas, da

plačamo umazan račun.

Ko je Frank J. Lausche prvič kandidiral za župana mesta Clevelanda, smo našli vse brate Hrvatice in Slovence tesno povezane za njegovo izvolitev. Bratom Hrvatom je stal na čelu spoštovani senator William Boyd in je tudi strumno stal ob njegovi strani v držav. zbornici, ko je bil Lausche izvoljen za guvernerja države Ohio, do čim so ga pričeli naši lokalni politikaši prezirati in nekateri celo izdajati.

Lansko guvernersko kampanjo je potoval iz kraja v kraj po celi državi Ohio, prirejal je politične shode in vneto govoril za ponovno Lauschetovo izvolitev. Kljub temu, da je bil sam kandidat za "kongresmana at large," je potrošil za Lauschetovo izvolitev več časa kot zase. Dal je iz sebe vse, kar je zmogel v energiji in popularnosti, da bi Lausche uspel, toda medtem so pa njegovo izvolitev lastni rojaki podirali in kar je najbolj žalostno je to, da so to oni, ki danes iščejo naših glasov.

Vsi, ki dobro poznamo Lauschea in Boyda vemo, da mu je bil ob času guvernerske dobe Boyd desna roka in mu pomagal kjerkoli je mogel. Ni se ustrašil, če je radi lojalnosti do Lauschea izgubil pomoč samopostavljenih političnih bosov in ga tudi ni ohladilo, če je kdaj mesto plačila sprejel mrzel poliv ali nezasužen prezir. Bil je guvernerju lojal, ker je videl v njem izrazito poštenost, brata svoje krvi in dobre administratorja.

Rojaki in rojakinje, v torek 30. septembra so primarne volitve. Dolžnost nas veže, da gremo v volilne kočje in prvo naj bo naša dolžnost, da napravimo križ pred imenom Ed. Pucel, kandidat za župana, in potem pa križ pred imenom William Boyd za mestnega zastopnika 32. varde. Plačajmo naš račun!

Boyd for Council, Campaign Committee, 32. ward.

Bo držalo...

Cleveland, O. — Vplivni angleški filozof, Bertrand Russell, ki pa ni kristjan, se je v listu "New Britain" odločno izjavil proti komunizmu, četudi je bil prej socializmu precej naklonjen. Takole pravi:

"Komunizem ni demokracija. Kar imenujejo komunisti 'diktatura proletariata,' je prav za prav diktatura (ukazovanje) manjšine, ki postane samo oblasten razred. Vsa svetovna zgodovina uči, da tak razred samo zasvojo korist vlada, ker je pod vplivom strahu, da oblast zgubi. Vladajoči razred v komuni-

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Doblo preko Trsta)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

skupaj: oborožena sila države.

POHVALA IN GRAJA. — Komunisti hočejo dvigniti od kup zlasti s tem, da hvalijo tiste kraje, kjer je krajevni odbor izstisnil iz ljudi vse, kar je država predpisala. Na drugi strani pa vladini listi napadajo tiste, ki se niso odzvali, kakor bi komunistična uprava rada.

Iz teh komunističnih poročil bi bilo sklepati, da so Stajerci še najbolj odporni. Komunistični bič jih še ni uklonil do tal. Tako beremo, da so slabo oddajali v St. Jakobu in v St. Ilju v Slovenskih goricah, v Cirkovcah na Dravskem polju, pri sv. Marjeti itd. Na Kranjskem so veliki grešniki v St. Jurju pod Kumom. Tam so odstavili predsednika in tajnika krajevnega odbora in priredili pred sodišče. Tudi černo-meljski okraj je pokazal, da mu ni preveč za vladine ukaze.

Marsikak kmet pa tudi marsikak predsednik krajevnega odbora bo radi teh oddaj romal v ječo. V glavnem pa bo vlada dobila, kar zahteva. Tudi partizanom, ki so med vojsko ropali pri kmetih, je kmet moral dati. Takrat bi ga ubili, če ne bi dal, sedaj gre pač v luknjo za krajši ali daljši čas. Ropar država pa dobi, kar zahteva.

ODKUP PROSTIH PRESEŽKOV ŽITA. — Poleg prisilnega odkupa in naprej določenih količin žita, pa odkupujejo tudi tako imenovane proste presežke. To se pravi ono žito, ki ga bi sicer kmet ne bil dolžan oddati, ki pa ga je sam

stični državi ima celovečje moč, kot kapitalistični razred v demokratski državi. Dokler se more komunizem zanašati na oboroženo moč, jo izrablja, da sebi koristi, kar je prav tako usodno, kakor če kapitalisti vladajo. Mnenje, da dela komunizem za blagor občestva, je neumen idealizem in nasprotuje marksistični politični psihologiji. Komunizem zatira vsako svobodo, zlasti duševno. Polna spojitve gospodarske in politične moči vodi do strašnega zatiranja. Komunizem onemogoča napredek, ker odklanja vsako reformo, če ni taka, da se z njo urtjuje njegova moč...

Predsednik italijanske vlade pa je izjavil v svojem velikem govoru v Milanu, da je boljše videnje v komunizmu "državni superkapitalizem", ki ga je treba zatreti. (Superkapitalizem je več kot kapitalizem, velekapitalizem).

Resnicoljub

že v naprej prodal državi. Pisali smo že, kako silna je bila agitacija po kmetih in kako so kmete pritiskali, da sami že v naprej napravijo z državo pogodbo, po kateri njej prodajo po ceni, ki jo ona določi vse žito, ki misli kmet, da ga more prodati. Pod pritiskom so kmete delali pogodbe, predno so vedeli, da bo tako slaba letina. Sedaj vzdihujejo tudi radi teh "prostovoljnih prodaj."

"STIMULACIJSKO-BLAGO." — Če ne berete redno vladnih listov, ne morete vedeti, kaj je to. Znano je, da na Slovenskem manjka vsakega blaga, od cvirna do suknja. Manjka tudi najbolj potrebnih stvari za vsakdanje delo in gospodarstvo od opeke za popravilo hiše do žebila, da približajo novo desko na oboje. Kdor pa je "priden" v komunističnem smislu, le nekaj dobi. Tudi kmetom, ki so prostovoljno obljubili prodati presežke žita državi, so obljubili, da bodo mogli, če bodo lepo pridni in če bodo lepo pridni in če bodo vse storili, kar zahteva komunisti, kupiti nekaj blaga. Tako blago za vabo, za vzpodbudo imenujejo stimulacijsko blago. S takim blagom so vabili kmete, da so prodajali čez mero svoje pridelke. No, "Slov. poroč." 6. julija sam priznava, da je takega blaga premalo in da ga v nekaterih krajih sploh poslali niso ali pa poslali take stvari, ki jih kmete ne rabijo ali jim sploh ni zanje.

SVOBODA IN SOCIALIZACIJA. — Poročila o oddaji žita niso nikak nova za stari kraj, kot pravite Amerikanci. Te vesti so dnevno v vladnih listih. Tudi marsikak kmetični posestnik bo o teh stvareh pisal svojim ljudem v Ameriko, kot kor si bo seveda upal. Enega pa seveda v vseh vladnih listih ne berete, namreč tiste ljudske skrbni, kaj bodo jedli prihodnjo zimo in pomlad. Pa še ena stvar ni najdena v teh vladnih listih, namreč jeze vsakega poštenega človeka, ki mora neprestano slišati o neki novi svobodi, zraven pa vidi, kako se jemlje delavnemu človeku njegovega pridelek, za katerega je gural celo leto. In to jemlje po cenah in za denar, za katerega ne more kmet ničesar kupiti. To je dejanska socializacija kmetije. Kmet ni več sam svoj gospodar, če tudi mu po imenu še niso vzeli vse zemlje. Vsa Jugoslavija je sedaj čebelnjak, kjer pridne čebele garajo za nekaj trovtov. Po koncu drži ljudi le upanje, da pride na komunistične trote ista usoda kot na trote v čebelnjaku.

ČE VERJAMETE AL PA NE

Veste, vsake stvari mora biti enkrat konec. Tako so rekli Suštarjev oče z Meniške, ki so v mladih letih zibali nekega Francoza in ga ob teh besedah ročno zvrnili. Če je Napoljion mislil, da mu bodo Meniševci zibal njegove pamže, se je močno zmotil.

Tudi jaz pravim, da mora biti konec tega špasa, ki ga imamo v tej koloni. V soboto je minilo ravno eno leto, odkar smo srečno prišli z Willarda, torej je res že čas, da to klobaso zaklinimo in se lotim kakšnega bolj pametnega antverha. O našem zletu na Willard bi se skoro reklo: ko brez miru okrog divjam, prijatelji me vprašajo: kaj? Izgledalo je res, kot bi ne vedel kam domov, ali bi si pa ne upal. Toda vse je tako prišlo, da je dala beseda besedo in zavleklo se je, da ni bilo nikomer podobno. Nekaterim je bilo všeč, nekaterim pa ne,

fifti-fifti.

Zdaj, ko smo že na potu proti domu, me je začelo že resno skrbeti: kaj bomo pa potem, ko privandramo enkrat domov? Kaj pravite vi, ki imate na svojih ranih ta časopis? Ali bi se lotili česa drugega, ali bi se nekoliko oddahnili, vi in jaz? Nekaj bi začel, če bi vedel, da boste brali. Svārim vas pa, da bo stvar dolga, mnogo daljša kot vse opasivnice tega sveta. Če me boste razdražili, bom pa res začel. Ampak, da veste, vse bo absolutno živa istina. Kot je vse, kar zapišem; če je. Naj bi katera in kateri, če nima drugega dela, napisal eno besedo: ali naj, ali naj ne. Iz dan srca bi vam bil hvaležen, če bi me izpregli. Naša Micka je že resnična, da me nikoli več ne pogleda, če bom nehal. Ampak ona se je pod pričami zagvizala, da bo pri hiši tako, kot bom rekel: jaz; ali pa ne, kakor bo naneslo. Torej njena beseda ne šteje. Tudi že radi tega ne, ker list zastoj bere. Kaj bi potem ukazovala in bi. Ako me boste pa vi drugi samo nekoliko podrezali, se bo pisalo, da se bo kar kadilo. Jih imam še sprav-

ljenih za nekaj let. Za parkrat imam še Willarda, ker ekspedicije vendar ne morem pustiti kje tam na cesti. Treba jo je pripeljati domov in pošteno zaključiti to opravljanje.

Okej, pa pojdemo zdaj na pot iz Willarda proti Clevelandu. Kot sem že omenil, smo vzeli za povratek bolj južno pot. Do čim smo jo rinili tje gori čez Milwaukee, Oško, Marshfield in Greenwood, smo rekli, da bomo vzeli zdaj drugo pot, da bomo tako videli več sveta. Kot nam je pokazal zemljevid, se bomo vozili južnovzhodno ter prišli pri Chicagu zopet na našo prvotno cesto.

Ta cesta nam je bila skoro bolj všeč, ker je bila bolj romantična. Ni bilo toliko ravnine, kot po severni cesti, ampak več menjave: hribčev in dolin ter ovinkov. To napravlja vožnjo nekam bolj zanimivo in kratkočasnejšo.

Vsakih par minut nas je nekoliko opralo. Izgledalo je, kot bi nas bil dež nalašč zasledoval. Komaj smo se izmazali izpod enega črnega oblaka, smo bili že pod drugim. Tako smo dospeli nekoliko premočeni, ne-

koliko pa ne, v glavno mesto države Wisconsin-Madison. Je precej večje kot je naš Madison v Ohio. Ker je bilo malo čez poldne, sem za kratek čas omenil, če bi stopili v kakšno restavracijo, da bi malo vedrili.

Da ne, so se vsi trije oglašili v zboru, enčes da je treba riniti naprej, če hočemo biti v soboto doma.

"Saj sem vedel, da bom brez kajine," sem jim očital. "Le zamaž nisem ostal na Willardu čez poldne. Že vidim, da bomo prepevali isto pesem, kot smo jo proti Willardu, da smo bili naprej in naprej ob svojem."

"Saj imate popotnico, ki vam jo je pripravila Debečeva mama," me spomni Mr. Grdina, "pa se nekoliko podprite."

"Joj, saj sem že pozabil na tisto! Orajt, pa poženite, če že ne marate, da bi posreabili malo gorke župe," sem rekel vdan. Na vogalu je gospod Frone kupil nekaj časopisov in pognal pri smo, ne da bi se vsaj oglašili pri gospodu guvernerju, kateremu bi povedali, da imamo v naši Ohio Kranjca za guvernerja, ki je fant od fare. Tudi dva

Debečeva fanta sta takrat študirala v Madisonu, pa ju nismo utegnili obiskati.

Madison je zares lepo mesto, čisto in moderno, Wisconsin se kar postavi z njim.

"Če bi bili drugačni ljudje v temle Buicku, bi šli enega stisnit, predno zapustimo mesto, tako pa nima nobenega pomena o tem govoriti, ali stvar v misli jemati," sem sam pri sebi govoril, ko sem odpiral zavoj, kamor je bila Mrs. Debevec skrila brašno. Jabolka, potica, pa kaj še vse je bilo lepo zloženo skupaj.

"Ali bo kateri izmed cenjene skupščine sodeloval?" sem vprašal s polnimi usti, da bi jim dal pogum. Predstava, Mr. Grdina in Jakiš, sta vljudno odklonila ponudbo, ki jima je bila dana prvič in zadnjič. Gospod Frone je pa nekoliko pomagal, pa ne veliko. Tako je prišlo, da sem imel veliko praviko, da sem vse pospravil, ki je bilo za štiri. Na vsi moč sem hvalil Kranjčovo mamo, ki mi je pripravila tako prijetno potovanje.

Jakob K. Heer:

Berninski kralj

ROMAN S ŠVICARSKEGA POGORJA

In pred njimi stopa nekdo velik in širok in silen ko junak pravadnih časov, ko učlovečena skala pogorja. In nese svoj prapor, prapor s kozorogom, z neprimerljivo močnatostjo in dostojanstvom. In čeprav ni več mlad, se usipajo nanj z oken cevčice deklet in žen, in roba mahajo. In povsod se razlega vzklikanje: "Kralj Bernine! Kralj Bernine, ki je rešil življenje toliko ljudi in plazov!" Kdo ga ne bi poznal po slikah in iz kolektarjev!

Neko spoštovanje veje okoli ponosega, svobodnega moža, ki stopa v dozorili moči po ulici. Za počastitev Bundercev so določili poseben dan. Tedaj oznani glasnik z odra: "Adam Naf iz Aaraua bo govoril." In govornik se prikaže. Skoro suho, toda z močnim glasom izgovori: "Med nami je mož, med nami, Budenci, ki go ga obrekovali! Vsi, ki so slabo govorili o njem, svojih besed ne morejo izpričati! Tu pa stoji nekdo, ki je sam doživel, kakšen junak je Marko Paltram. In dvaintrideset pri iz daljnih krajev vam bom še navedel. Sledeče osebe je rešil iz plazov."

Rargrne papir, v bogato okrašeni lopi, kjer sedijo več gostov, je tako tiho, da se čuje šum modre reke, ki teče mimo. In eno ime sledi za drugim.

Ob vsakem radostno vzklikanju ljudje, da odmeva od sten, ko se pa zasliši po prostoru ime Ludvika Georgyja, se vzdigne glasovi: "On je tu!" In sto rok odnese presenečenega, capljajočega slikarja na oder k Adamu Nafu.

In mogočno odobravanje se razlega po vseh koncih in krajih.

Naposled so pa vendar vsa imena prebrana — na ramah nesejo Marka Paltrama na oder.

Silni lovec stoji med dvema, ki jih je rešil.

Ludje vzklikajo, z odkritimi glavami pozdravlja vsa dežela enega samega moža. Godba igra in švicarska himna domi skozi prastare krošnje dreves, ki upogibajo svoje veje v reko.

Marko Paltram pravi: "Preveč je!" Oprosti se in se vrne ganjen k svojim ljudem.

Toda zdaj zapoje zbor Retijske zveze romansko pesem:

Moj Engadin, moj dragi dom, sredi snežnikov raj, v ljubezni zate gorel bom pa naj živel bi vekomaj!

Na odru dvignejo Konradina Flugija, ki je povzdignil ladin v pesniški jezik.

Potem govori Lucij Planta v imenu Engadina, pripoveduje o propadanju in novi sreči.

"Velik promet med severom in jugom smo pač za vedno izgubili, toda v naših vaseh se razvija lepo letoviščeansko življenje in naš narod ne je več kruha izgnanstva. Pridite v Engadin in pogledajte: Vstali smo!"

Tedaj prinese košare na oder in izročijo govorniku z vlažnim mahom zavarovane krasne vence cvetja.

"Prinašam vam tudi pozdrav iz najbolj skritega kota Švice — iz Puschlava! S cvetjem vrle Bundnerke ovijem grb skupne domovine. Švicarji smo ponosni na nove Pestalozzijske šole, prva pa je bila ustanovljena v Puschlavu! Ustanovila jo je žena, ki pošilja te cvetlice."

Zaorilo je novo vzklikanje. Tri dni so še ostali Bundeneci, Engadinci, v mestu in njihovi strelci so si priborili več lepih nagrad. Vendar kralj Bernine ni dobil prvega švicarskega odlikovanja, toda povsod so ga zelo častili.

"Nisem dobro streljal, namesto tarč sem videl vedno Jolando. Aha, da ni hotela iti z mano!"

Nihče ni tako silil domov ko on, in ko so se vrnili strelci zopet v Chur, nihče tako tja v Engadin ko on.

Domačini so pričakovali svoje s slavo ovenčane strelce na Albuli in jim v bleščavih belih gorah postregli z vinom.

"Zakaj moje hčere ni med vami?" je vprašal Marko Paltram.

"Iskali smo Jolando, pa je nismo našli."

Tedaj strga silni mož pero s clobuka, vrže prapor najbližjemu in se loči iz slavnostnega spreveda ter zaplaka ko otrok. Ljudje ga pa ne razumejo. "Jolanda se bo že zopet našla." Njegov obraz je spaten od strahu, pred vsemi drugimi hodi v Pontresino.

"Jolanda!" kliče v temne gore.

In hujšega v Engadinu še niso doživeli. Po globelih in višavah išče sto ljudi Jolando Paltram, mlado lovsko dekle, in pri žaru svetilk se vračajo skupine iskavcev brez nade domov. Jolanda je skrivnostno izginila, tako skrivnostno ko nekoč Sigismund Gruber.

Nazadnje išče samo še en sam človek.

In prestrašeni poslušajo Bergamaski ponoči v gorah. (Dalje prihodnjič)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

MALI OGLASI

Ali hočete svojo trgovino? Proda se grocerija in mesnica na dobrem prostoru; je še lease za 2 leti in se dobi še naprej; je tudi stanovanje in garaža; je dobro poznan prostor. Proda se apartment v dobrem stanju, zidan, za 4 družine po 5 sob, 4 furnezi, 2 garaži, v Bratenahl; nizki davki, blizu Lake Shore Blvd.; cena \$18,000. Fina lota na Richmond Rd., 110 x 436 nad Euclidom; cena \$1,900. Ako želite kupiti ali prodati, se zglasite pri F. Mack, 20 let izkušnje. 6603 St. Clair Ave., EX-1494. (190)

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th

Kadi naprodaj
Naprodaj sta dve kadi ali tanka za zmlato grozdje. Vprašajte pri Mrs. Frances Korošec, 1063 Addison Rd. (191)

Iščejo stanovanje
Družina 3 odraslih oseb išče stanovanje 4 do 5 sob. Kdor ima kaj primerne, naj pokliče EX 3439. —(192)

MAKE

ONE DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
YOUR BUY WORD

Perhaps you need vitamins. If you do, you want them that are potent, easy and convenient to take. Scientific. Each One-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule contains the full body daily quantities of five vitamins, whose requirements in human beings have been established.

Take one capsule every morning and you can forget about vitamin supplements for the rest of the day. That's CONVENIENCE. Pay for only one capsule each day. That's ECONOMY.

QUARANTINE: Your money back if, after taking a single One-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day for thirty days you are not entirely satisfied. So sure to ask for One-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules.

MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

DELO DOBIJO

Prilika za moške in ženske
Služite denar, ko se učite. To pa na takle način: dobivate mesečno plačo; naučili se boste vede za boljša dela; dobite vso oskrbo. Naš program za pomočnike v psihiatriki je investicija, ki plača dividende. Zglasite se pri Miss Blevins, Cleveland State Hospital. (192)

ženske za čiščenje

Sprejme se ženske za čiščenje od 6 zjutraj do popoldne. Plača za poln čas. Zglasite se v Employment office 5. nadstropje Wm. Taylor Son & Co. 630 Euclid Ave. (192)

Službo dobijo

V službo se sprejme zakonski par, ki bi čistil gledališče. Morata biti zanesljiva in morata znati kuriti avtomatični stoker. Plača je \$50 na teden. Zglasite se po 6 zvečer v

Yale Theatre
St. Clair in E. 82 St. (x)

TOVARNIŠKO DELO

Mi imamo na razpolago več del, kot machine operatorje, težake, na bencu, za maintenance; moške od 25 do 45 let, ki so stalni, dobri delavci. Dobre zaslužke in bonus za produkcijo. Zglašite se od 8:30 do 4:30 od pondeljka do petka.

THE OSTER MFG. CO.
2057 E. 61. Place
pri Carnegie (192)

Today is the day for
SOUND - SLEEP
MATTRESS

DEMONSTRATION AT 7:00 P. M.

AT GRDINA'S ST. CLAIR STORE

SOUND-SLEEP is fire-resistant

SOUND-SLEEP is water repellent

SOUND-SLEEP is super-comfortable

SOUND-SLEEP is washable with soap and water

SOUND-SLEEP is approved by doctors for Asthma sufferers

SOUND-SLEEP is long lasting

SOUND-SLEEP is easy to clean

SEE IT TONIGHT AT

A. GRDINA AND SONS

6019 ST. CLAIR AVENUE

BARAGOVA PRATIKA

za preslopno leto 1948

To slovensko Pratičko potrebuje vsaka slovenska hiša, radi številnih informacij, ki jih nudi. Vsebuje tudi več leposlovnih črtic. Najzanimivejša črtica je Meškotov "KRIZEV POT," ki pripoveduje o trpljenju pod naziji. Črtici: "V TUJIH KRAJIH" in "SLOVENKA MED SPIRITISTI" (dogodek v Hollywoodu), sta zajeti iz življenja ameriških Slovencev. Dalje sta zanimivi črtici: "SLEPI PASTIR" in "PO-TRDILO" in še mnogo drugih zanimivosti nudi Pratička.

Pratika stane samo 50 centov

kar pošljite v Money order, ali v gotovini. Znamk ne pošiljajte, ker jih ne potrebujemo. Naročilo naslovite na:

BARAGOVA PRATIKA

1857 WEST 21st PLACE CHICAGO 8, ILL.

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Narodnem Domu,
6419 ST. CLAIR AVENUE,
POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje, vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema take zaboje za odpošiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠE LJUBLJENE IN NEKDAR POZABLJENE MATERE

Caroline Opalek

ki je preminila dne 28. septembra 1946.

Eno leto grob Te krije, kar si v večnost se podala, lepše zdaj Ti solnce sij, vsem v spominu si ostala.

Truplo tam na božji niivi, v hladnem grobu zdaj počiva, spomin Tvoj pa neminljiv, bo šivel med nami do konca dni.

Zalujoči ostali:

ANTHONY, LOUIS in JOSEPH, sinovi.

Cleveland, O. 29. sept. 1947.

— Država California je bila sprejeta v Unio 9. septembra 1850.

Stanovanje išče

Mlad zakonski par bi rad dobil v najem 2 do 6 sob. Jih bo sam prenovil. Nagrade \$10. Pokličite KE 7176. (192)

Soba se odda

Odda se opremljena soba poštenemu moškemu. Vprašajte na 1081 E. 66. St. (spodaj). —(190)

V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI PRELJUBLJENE IN NEKDAR POZABLJENE SOPROGE IN MATERE

Jennie Arko

ki je za vedno zatislila svoje truplo ob 2. starosti 43 let, dne 27. septembra 1945.

Hladna Te zemlja dve leti še krije v tihli gomili pokojno zdaj spili solnce jesenko zdaj spili a v duhu še vedno med nami živiš.

Sladko počivaj zdaj v grobu v tihem tem kraju miru in duha naj večno pladilo uživa pri ljubem in večnem Bogu.

Zalujoči ostali:

FRANK ARKO, soprog.

in OROCI

Cleveland, O. 29. sept. 1947

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE NAŠEGA PRELJUBLJENEGA IN NEPOZABNEGA OČETA

Joseph Mrzlikar

ki je preminil 27. septembra 1946 obkolovan od svojih otrok

Kruta smrt, čemu odvzela si nam dragega očeta? Kar najraje smo imeli, spravila si v jamko.

Eno leto je še minilo drugi naš ata, kar odli ste vi v večnost odkar vas krije zemljica.

S cvetjem grob vaš okrasili bomo v trajen vam spomin, rože s solzami zalili naših srčnih bolečin.

Naj vam večni Bog poplača, vaše delo in skrb, katere ste na vas imeli večni mir vam podeli.

Zalujoči ostali:

OTROCI

Cleveland, O. 29. sept. 1947.

Dve hiši naprodaj

Na Chardon Rd. sta naprodaj dve krasni novi hiši, ranch tipa. Vsaka je na 2 akrah valovite zemlje; zidani v eno nadstropje; vse mestne udobnosti; avtomatično gretje; ob avtobusni liniji do mesta. 9 milj zunaj na Chardon Rd. blizu ceste 306. Videli boste napisa: Pokorny Bros. in vprašajte.

—(191)

Ugodna prilika

Lastnik proda dve hiši na enem lotu, vsaka po 6 sob in furnez, kopalnica, pralna korita. Se proda po ugodni ceni hitremu kupecu. Zglasite se pri lastniku na 1275 E. 59. St.

—(190)

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St. je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej zasebni praktičari in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko s našim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Delo izgotovljeno brez odlašanja. Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vokal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9:30 a.j. do 8 p.m.
Tel.: EN 4013

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

VRNITE

VEHOVCA

v mestno zbornico

On živi v 32. vardi že 30 let. On je zmožen, pošten in neustrašen. On ve kaj je treba v vardi. On je izvršil dobro delo, ko se je nahajal v zbornici in hoče to delo dokončati. On ga je preje vršil in vršil ga bo dobro tudi sedaj.

VRNITE VEHOVCA V
MESTNO ZBORNICO

IN DOBILI BOSTE POSLUGO ZA DAVKE,
KI JIH PLAČUJETE

V BLAG SPOMIN

ob prvi obletnici kar je umrla naša ljubljena, nepozabna soproga in mama

GENOVEFA ZUPAN

Zatislila je svoje blage oči dne 28. sept. 1946

Eno leto je poteklo, odkar je prenehalo

biti Tvoje zlato srce, moja ljubljena žena.

Odnosi so Te in položili v hladni grob,

hiša je tako prazna in moje srce polno žalosti,

ker Te ni več, družica moja. Tolaki me le zavest,

da pride čas, ko bom našel tudi jaz mir in pokoj.

Spavaj mirno — snivaj sladko!

Zalujoči

JOSEPH ZUPAN, soprog: MARTIN, sin;
RUTH, sinaha; LOUISE, vnukinja; JULA
STEVNA, Rozi HANKO, sestrični v Cleve-
landu; JOHANA ZAMAN, svakinja v New
Yorku

Cleveland, Ohio, dne 26. septembra 1947

BELI MENIHI

Povest iz prve polovice XII. stoletja
spisal IVAN ZOREC

"Tudi notraje, če ima čisto vest; in tlačani jo imajo. Bojujejo se za zunanjo svobodo, za kruh, za svoje človeške pravice, ki jih jim graščaki krati-jo."

Pater opat je dvignil roko, patri so utihnili.

"Vaše misli glede uporniške nevarnosti poznam," je dejal; "če bo treba, ukrenem, kar se mi bo zdelo prav na vse plati. A zdaj še nekaj: Gospod grof Turjaški iz Žužemberka je per nefas — po krivici odgnal našega tlačana Kabliča iz Malega Gabra in ga dal v vozo; pa saj veste. Ugovarjali smo, zahtevali ga nazaj, a on ga ne izpu- sti. Tako se tlačanu godi krivica in našemu samostanu krati pravica. Quid consili — kaj svetujete?"

Levica je prežeče gledala des- nico, ki je pobežala oči.

"Grofovo divjačina je kral," se je desnica naposled oglašila, "nekaj kazni mu pač gre."

"Za to bi ga bil sedil samo- stan," je levica ometala. "Kaj grofu mar naš tlačan?"

"Grofa je udariti s cerkveno kaznijo. Žalil je samostan v njegovi pravici, tlačana se je polastil, morda tudi že poha- bil."

"Viri bone est misereri — re- čem zdaj tudi jaz," je pater des- ničar pogledal opata; "a gro- fa je vendar opomniti še en- krat, naj stric — precej vrne tlačana."

"Grofovo ravnanje neti med tlačani strast upornosti, trdo- ga je prijeti!" se je levica pa- sala ob stiski plemiških patrov.

"Vse še poskusim, da se grof- zlepa in brez prevelikega poni- žanja zboga s samostanom," je opat pokimal in se spomnil Tre- lepa. Brž je patrom ob krat- kem povedal o Janezu in Ančki in kaj jima zavira zakonsko zvezo.

Patri z desnice so se oglasili. "Pro primo — prvič: Osvo- banjanje tlačanov bi prav zdaj utegnilo postati pohujšljivo."

"Pro secundo — drugič: Jure haereditaro po dedinskem pra- vu bi nam Janez vzel tudi Tre- lepovino."

"Pro tertio — tretjič: Trelepi so zvitorepi, zmerom lačni zem- lje, nemara jim misel hodi prav v to smer."

A levica je ugovarjala.

"Pater opat je razločno pove- dal, da bi osvoboditev veljala le za Janeza, ki je najmlajši in ki se priženi na svobodno do- mačijo, Trelepovina ima zadosti drugih, starejših dedičev."

"Po tej žentitvi bi se nam pri- bližala Štepičevina, ki nam ni bila zmerom prav prijazna; pa- ter opat je ukrenil vlade bene- prav dobro in modro."

"Na škodo samostana vsaj prav gotovo ne!" je opat potr- dil in premoknil.

"A zdaj vam moram poveda- ti še nekaj," se je čez čas malo odkašljajal.

Patri so se vedečno ozri- vanj; glas mu je bil tak, da so pričakovali še prav posebnih novic.

"Cesar Maks II. po svojem bratu nadvojvodu in deželnem knezu prosi stiški samostan, da bi mu posodili tri tisoč goldi- narjev."

"Oj — grdo velika vsota!" je levica mrmrala. "Kaj cesar misli, da mājdenar delamo?"

"In če ne zmoremo te vsote, se nam priporoča, da zastavimo ali prodamo nekaj tlačanskih vasi," je opat obotavljaje, sko- raj boječe povedal.

"Zastavimo! Prodamo!" je levica že vrela. "Kakor bi bili tlačani goved!"

"Naj le poskusijo, kako se tlačanom kruh peče pod posvet- no gosposko!" je desnica dra- žila.

"Še dalje se nam svetuje, naj vikarji po naših župnijah po- bero davščino kar za dve leti naprej in nam jo brž ko brž oddado."

"In ubogi tlačani naj se lepo odero do kože, ko v teh hudih časih še za sproti več ne zma- gujejo dajatev!" je levica ne- jevoljno godrnjala.

"Na Dunaju jim malha men- da nima dna, saj so davki vsa- ko leto hujši!"

"In koliko vrst jih je, in zme- rom si izmišljajo novih!"

"Potlej naj se pa še kdo ču- di, če se ubogi tlačani priprav- ljajo za upor!"

"Le kam gredo vsi ti veliki denarji?"

"Stroški za obrambo meje po- žro vse," se je desnica važno og- lasila.

"Lepa bramba, ko Turek ali kdor že vre čez mejo, kadar in koder hoče!" je levica vedela svojo.

"O, pobrani davki se tratijo na cesarskem dvoru in v ve- likaških palačah po nemških me- stih, ki so daleč od turške me- je."

"Kakor ne bi morali plačeva- ti še posebnih davkov za daro- ve knezom in knežnam, genera- lom in glavarjem!"

"Od najnižjega birača pa do najvišjega velikaškega bahača in postopača: vsi kradejo in za- pravljajo naše in tlačanske de-"

narje!"

"Vsota treh tisočev je res prevelika," je opat vzdihoval. "Ne zberemo je zlepa. A za- stavljali ali prodajali tlačanov vendar ne bomo in jih ne drli za bodoče davke."

"Zadolžimo se, cesarju se si- cer zamerimo!" je desnica sve- tovala.

"Dolgove je treba vračati," je levica opominjala.

"Boljši časi bi lajšali vrača- nje."

"Vsak dolg koti mlade — imenujejo se obresti."

"Grof iz Žužemberka je de- naren, morda bi posodil po- zmernih obrestih."

"Oderuh je in samogoltnik; tudi tlačana še ni vrnil, v zdra-

hi smo z njim."

Patri se niso mogli z bogati. Opat je vstal in šel, češ, ta zoprna skrb naj se nekoliko prespi, posojilo dajati ni nik- dar prekasno.

Laže mu je bilo. Razodel je patrom svojo nujno in jo prelo- žil tudi na njihne rame. Naj le pomagajo skrbeti, kako bi se dala razmotati najpravše. Po- sebno pa je bil zadovoljen, da se niso preveč upirali osvobodit- vi Trelepovega Janeza.

Samo Kablič, Kablič. Zanj bo vendarle še treba stopiti do grofa. Obenem bi ga trdo za- grabil tudi zaradi luteranov, ki se tako množijo v Žužemberku.

A k opatu je kmalu prihitel prior Benedikt in povedal, da

je gospod Semenč poslal sla z novico, kaj se je zgodilo grofi- nji Ani.

Strašna novica je opatu okre- nila misli.

"V te žalostne dni mi pa res ne kaže pestiti grofa," je de- jal.

"Po tej nesreči se umeči in obrne k Bogu," je pater prior kimal. "Takale pokora utegne človeku dati drugo srce."

"Kajpak, človek naj Boga fi- če tudi v srcu. Kdor ga ne ču- tam, ga ne najde nikjer več."

"Pač res. Ljubi Boga iz vse- ga srca in svojega bližnjega ka- kor samega sebe, nista prav za prav dve zapovedi, marveč po smislu ena sama."

"To zapoved prav lepo izpol- nim tudi z osvoboditvijo Trele- povega Janeza, Trelepovini vr- nemo dobro za dobro, osrečimo dvojce mladih in preprečimo, da bi se Trelepov in Štepičev rod boljš in po strani gledala."

XVII.

Janez bi bil Ančki vsaj pove- dal rad, kako lepo se jima sre- ča suče, pa mu je oče zabičil, naj, dokler se vse ne uredi, tu- di njej zamolči, kaj je obljubil opat. Tako je težko sam nosil veliko srečo. Še pod okno se ji ni upal več, izdal bi se ali pa

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Za pogumno vodstvo
IZVOLITE PONOVO

za župana

Thomas A. BURKE

ATTENTION
Veterans-Civilians
DE SIMIO SCHOOL
of
SHOE REPAIR
REGISTER NOW
DON'T DELAY
Earn up to \$9,000 a Year
CLASSES:
8 A. M. to 1 P. M.
1 P. M. to 6 P. M.
Interview at
418 FRANKFORT AVE.
or
Phone SU 5542

Volite za
JOHN

ROŽANCE
MESTNI ZASTOPNIK
32. VARDE

Pošten, zanesljiv, zmožen zastopnik
Primarne volitve 30. septembra

To je vaš fant. . .
VOLITE ZA

FRANK MALOVIC

za councilmana 10. varde